

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 112/21
Λουξεμβούργο, 22 Ιουνίου 2021

Απόφαση στην υπόθεση C-872/19 P
Βενεζουέλα κατά Συμβουλίου

Η Βενεζουέλα νομιμοποιείται ενεργητικά να προσβάλει κανονισμό ο οποίος θεσπίζει περιοριστικά μέτρα σε βάρος της

Το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου με την οποία είχε κριθεί το αντίθετο και αναπέμπει την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο προκειμένου αυτό να αποφανθεί επί της ουσίας της προσφυγής ακυρώσεως

Λαμβανομένης υπόψη της επιδείνωσης της κατάστασης όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα, το κράτος δικαίου και τη δημοκρατία, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης επέβαλε, το 2017, περιοριστικά μέτρα σε βάρος της Βολιβιανής Δημοκρατίας της Βενεζουέλας (στο εξής: Βενεζουέλα). Τα άρθρα 2, 3, 6 και 7 του κανονισμού 2017/2063¹ προέβλεπαν, μεταξύ άλλων, απαγόρευση πώλησης ή παροχής προς οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή οργανισμό στη Βενεζουέλα στρατιωτικού εξοπλισμού και της σχετικής τεχνολογίας που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για εσωτερική καταστολή, καθώς και απαγόρευση παροχής στα εν λόγω φυσικά ή νομικά πρόσωπα, οντότητες ή οργανισμούς στη Βενεζουέλα ορισμένων τεχνικών υπηρεσιών, διαμεσολαβητικής ή χρηματοοικονομικής φύσεως, που συνδέονται με την προμήθεια του εν λόγω εξοπλισμού.

Στις 6 Φεβρουαρίου 2018, η Βενεζουέλα άσκησε προσφυγή με αίτημα την ακύρωση του κανονισμού 2017/2063, κατά το μέτρο που οι διατάξεις του την αφορούν. Στη συνέχεια, προσάρμοσε την προσφυγή της ώστε αυτή να περιλαμβάνει και την απόφαση 2018/1656 και τον εκτελεστικό κανονισμό 2018/1653², πράξεις με τις οποίες το Συμβούλιο είχε παρατείνει την ισχύ των περιοριστικών μέτρων που έλαβε σε βάρος της. Με απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2019, το Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης απέρριψε την προσφυγή αυτή ως απαράδεκτη, με την αιτιολογία ότι οι επίμαχες διατάξεις δεν επηρέαζαν άμεσα τη νομική κατάσταση της Βενεζουέλας³.

Επιληφθέν αιτήσεως αναιρέσεως που άσκησε η Βενεζουέλα, το Δικαστήριο αποφαινεται επί της εφαρμογής των προβλεπόμενων στο άρθρο 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ κριτηρίων παραδεκτού στο πλαίσιο άσκησης προσφυγής ακυρώσεως από τρίτο κράτος κατά περιοριστικών μέτρων που επέβαλε το Συμβούλιο λόγω της κατάστασης που επικρατεί στο κράτος αυτό. Το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου στο μέτρο που αυτό έκρινε απαράδεκτη την προσφυγή της Βενεζουέλας με αίτημα την ακύρωση των άρθρων 2, 3, 6 και 7 του κανονισμού 2017/2063 και αναπέμπει την υπόθεση ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προκειμένου να αποφανθεί επί της ουσίας της προσφυγής.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

Εισαγωγικά, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, δεδομένου ότι η αίτηση αναιρέσεως της Βενεζουέλας δεν αφορά το τμήμα της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης με το οποίο απορρίφθηκε ως απαράδεκτη η προσφυγή του τρίτου κράτους για την ακύρωση του εκτελεστικού κανονισμού 2018/1653 και της

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/2063 του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2017, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Βενεζουέλα (ΕΕ 2017 L 295, σ. 21).

² Απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2018/1656 του Συμβουλίου, της 6ης Νοεμβρίου 2018, για την τροποποίηση της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2017/2074 σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Βενεζουέλα (ΕΕ 2018, L 276, σ. 10) και εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2018/1653 του Συμβουλίου, της 6ης Νοεμβρίου 2018, για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2063 σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Βενεζουέλα (ΕΕ 2018, L 276, σ. 1).

³ Απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2019, Βενεζουέλα κατά Συμβουλίου, (T-65/18).

απόφασης 2018/1656, το Γενικό Δικαστήριο αποφάνθηκε οριστικά επί του ζητήματος αυτού. Στη συνέχεια, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, κατά πάγια νομολογία, μπορεί να αποφανθεί, εν ανάγκη αυτεπαγγέλτως, επί λόγου δημοσίας τάξεως που αφορά τη μη τήρηση των προϋποθέσεων παραδεκτού του άρθρου 263 ΣΛΕΕ.

Εν προκειμένω, το Δικαστήριο **εξετάζει αυτεπαγγέλτως το αν η Βενεζουέλα μπορεί να θεωρηθεί «νομικό πρόσωπο» κατά την έννοια του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ.** Συναφώς, επισημαίνει ότι από τη διάταξη αυτή δεν προκύπτει ότι ορισμένες κατηγορίες νομικών προσώπων δεν μπορούν να κάνουν χρήση της δυνατότητας άσκησης προσφυγής ακυρώσεως που προβλέπει το άρθρο αυτό. Εξάλλου, ούτε από την προγενέστερη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η έννοια του «νομικού προσώπου», που χρησιμοποιείται στο άρθρο 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, πρέπει να ερμηνεύεται στενά. Το Δικαστήριο υπογραμμίζει στη συνέχεια ότι η αρχή κατά την οποία η Ένωση βασίζεται, ιδίως, στην αξία του κράτους δικαίου προκύπτει τόσο από το άρθρο 2 ΣΕΕ όσο και από το άρθρο 21 ΣΕΕ, στο οποίο παραπέμπει το σχετικό με την ΚΕΠΠΑ άρθρο 23 ΣΕΕ. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Δικαστήριο κρίνει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα των αρχών του αποτελεσματικού δικαστικού ελέγχου και του κράτους δικαίου, **το τρίτο κράτος πρέπει να νομιμοποιείται ενεργητικά, ως «νομικό πρόσωπο», κατά την έννοια του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, όταν πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις που προβλέπει η διάταξη αυτή.** Διευκρινίζει συναφώς ότι **οι υποχρεώσεις της Ένωσης να μεριμνά για την τήρηση του κράτους δικαίου δεν εξαρτώνται από τον όρο της αμοιβαιότητας. Ως εκ τούτου, η Βενεζουέλα, ως κράτος με διεθνή νομική προσωπικότητα, πρέπει να θεωρηθεί ως «νομικό πρόσωπο», κατά την έννοια του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ.**

Στη συνέχεια, το Δικαστήριο αποφαινεται ότι **το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα δεν παρήγαν άμεσα αποτελέσματα επί της νομικής κατάστασης της Βενεζουέλας.** Συναφώς, διαπιστώνει ότι τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα επιβλήθηκαν σε βάρος της Βενεζουέλας. Συγκεκριμένα, το να απαγορεύεται στις επιχειρήσεις της Ένωσης να διενεργούν ορισμένες συναλλαγές ισοδυναμούσε με απαγόρευση στη Βενεζουέλα να πραγματοποιεί τις εν λόγω συναλλαγές με τις επιχειρήσεις αυτές. Εξάλλου, δεδομένου ότι η έναρξη ισχύος του κανονισμού 2017/2063 είχε ως αποτέλεσμα την άμεση και αυτόματη εφαρμογή των απαγορεύσεων που προβλέπονται στα άρθρα του 2, 3, 6 και 7, οι απαγορεύσεις αυτές εμπόδιζαν τη Βενεζουέλα να προμηθευτεί πολλά αγαθά και υπηρεσίες. Το Δικαστήριο συνάγει εξ αυτού ότι οι διατάξεις αυτές παράγουν άμεσα αποτελέσματα επί της νομικής κατάστασης του εν λόγω κράτους. Επισημαίνει, συναφώς, ότι δεν είναι αναγκαίο να γίνεται διάκριση αναλόγως του αν οι εμπορικές συναλλαγές του κράτους αυτού συνιστούν πράξεις διαχείρισης (*iure gestionis*) ή πράξεις δημόσιας εξουσίας (*iure imperii*). Ομοίως, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι δεν ασκεί συναφώς επιρροή το ότι τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα δεν συνιστούν απόλυτο εμπόδιο για τη Βενεζουέλα να προμηθευτεί τα επίμαχα αγαθά και υπηρεσίες.

Ακολούθως, **το Δικαστήριο αποφαινεται επί της ουσίας επί των λοιπών λόγων απαραδέκτου που προέβαλε αρχικώς το Συμβούλιο ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.** Όσον αφορά τον λόγο απαραδέκτου με τον οποίο προβάλλεται έλλειψη εννόμου συμφέροντος της Βενεζουέλας, το Δικαστήριο κρίνει ότι, εφόσον οι απαγορεύσεις που προβλέπονται στα άρθρα του 2, 3, 6 και 7 του κανονισμού 2017/2063 είναι ικανές να θίξουν τα συμφέροντα, ιδίως τα οικονομικά, της Βενεζουέλας, η ακύρωσή τους μπορεί, αφ' εαυτής, να ωφελήσει την προσφεύγουσα. Όσον αφορά τον λόγο απαραδέκτου με τον οποίο προβάλλεται ότι οι επίμαχες διατάξεις δεν αφορούν άμεσα τη Βενεζουέλα, το Δικαστήριο κρίνει ότι οι απαγορεύσεις που προβλέπονται στα επίμαχα άρθρα του κανονισμού 2017/2063 εφαρμόζονται χωρίς να καταλείπεται εξουσία εκτίμησης στους αποδέκτες που είναι επιφορτισμένοι με την εφαρμογή τους και χωρίς να απαιτείται η λήψη εκτελεστικών μέτρων. Καθόσον το Δικαστήριο είχε ήδη διαπιστώσει ότι οι διατάξεις αυτές παράγουν αποτελέσματα στη νομική κατάσταση της Βενεζουέλας, ο λόγος αυτός απαραδέκτου απορρίπτεται.

Τέλος, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι **ο κανονισμός 2017/2063 συνιστά «κανονιστική πράξη» κατά την έννοια του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ. Δεδομένου, εξάλλου, ότι για τα αμφισβητούμενα από τη Βενεζουέλα άρθρα του κανονισμού αυτού δεν απαιτούνται εκτελεστικά μέτρα, το Δικαστήριο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το εν λόγω τρίτο κράτος**

νομιμοποιείται ενεργητικά να τα προσβάλει βάσει της διάταξης αυτής, χωρίς να απαιτείται να αποδείξει ότι τα εν λόγω άρθρα το αφορούν ατομικά.

ΥΠΕΝΘΥΜΙΣΗ: Το Δικαστήριο μπορεί να επιληφθεί αιτήσεως αναιρέσεως, η οποία περιορίζεται σε νομικά ζητήματα, κατά αποφάσεως ή διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου. Καταρχήν, η άσκηση αναιρέσεως δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα. Εάν είναι παραδεκτή και βάσιμη, το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου. Στην περίπτωση που η υπόθεση είναι ώριμη προς εκδίκαση, το Δικαστήριο μπορεί να αποφανθεί το ίδιο οριστικά επί της διαφοράς. Σε αντίθετη περίπτωση, αναπέμπει την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο, το οποίο δεσμεύεται από την απόφαση που εξέδωσε το Δικαστήριο στο πλαίσιο της αιτήσεως αναιρέσεως.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106